

The Relationship Transformational Teaching and Academic Performance with the Mediating Role of Academic Passion in Students

Abolghasem Barimani^{1*}, Vahid Ebrahimi²

1. Assistant Professor of Department of Educational Management, Neka Branch, Islamic Azad University, Neka, Iran.
2. M.A. in Educational Management, Neka Branch, Islamic Azad University, Neka, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** barimani@iauneka.ac.ir

Research Paper

Abstract

Receive: 2021/11/14
Accept: 2022/06/19
Published: 2023/02/14

Keywords:

Transformational Teaching,
Academic Performance, Academic
Passion.

Article Cite:

Barimani A, Ebrahimi V. (2022).
The Relationship Transformational
Teaching and Academic
Performance with the Mediating
Role of Academic Passion in
Students, Association of Sociology
of Education. 8(2): 123-132.

Purpose: Academic performance refers to a person's success in one or more academic subjects, which is measured according to pre-determined criteria and standards. The purpose of this study was to investigate the relationship transformational teaching and academic performance with the mediating role of academic passion in students.

Methodology: The research applied in terms of purpose and method was descriptive, correlational one. The statistical population of this study included 4300 students of at the Secondary school of Neka. The statistical sample was 353 participants that determined by the using Krejcie and Morgan table, and selected by stratified random sampling according to gender. Data were gathered by using three Questionnaires of Pham & Taylor transformational teaching (1999), Schaufeli et al academic performance (2002) & Beauchamp et al (2010) academic passion Questionnaires. Their reliability was calculated to 0.82, 0.86 and 0.82 respectively by the use of Cronbach Alpha. The collected data was used for analyzed by Structural equation modeling using the partial least squares method (PLS).

Findings: The results of this study showed that there is a significant relationship between transformational teaching and academic passion with academic performance. 53.7% of academic performance and 66.5% of academic passion is explained by transformational teaching. And the academic passion variable has a mediator effect on the relationship between transformational teaching and academic performance. Fit indices indicate that the proposed model is an appropriate fit.

Conclusion: Teachers' use of transformational teaching methods and strengthening students' academic enthusiasm can improve their academic performance.

<https://doi.org/10.22034/ijes.2021.541983.1184>

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.23221445.1401.15.1.1.0>

Creative Commons: CC BY 4.0

انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

رابطه تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان

ابوالقاسم بریمانی^{*۱} (id)، وحید ابراهیمی^{*۲} (id)

۱. استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد نکا، دانشگاه آزاد اسلامی، نکا، ایران.

۲. کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، واحد نکا، دانشگاه آزاد اسلامی، نکا، ایران.

✦ ایمیل نویسنده مسئول: barimani@iauneka.ac.ir

مقاله تحقیقاتی	چکیده
<p>دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۲۳</p> <p>پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۲۹</p> <p>انتشار: ۱۴۰۱/۱۱/۲۵</p> <p>واژگان کلیدی: تدریس تحول آفرین، عملکرد تحصیلی، اشتیاق تحصیلی، دانش آموزان.</p> <p>استناد مقاله: بریمانی، ا.، ابراهیمی، و. (۱۴۰۱). رابطه تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان، انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران. ۱۲۳-۱۳۲: (۲)۸.</p>	<p>هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان بود.</p> <p>روش شناسی: پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۳۰۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهر نکا بودند. نمونه آماری به تعداد ۳۵۳ نفر و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و به شیوه نمونه گیری تصادفی طبقه ای بر حسب جنسیت انتخاب شدند. جهت گردآوری داده ها از سه پرسش نامه تدریس تحول آفرین بوچامپ و همکاران (۲۰۱۰)، عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۹) و اشتیاق تحصیلی شافلی و همکاران (۲۰۰۲) استفاده شد. به منظور تحلیل داده ها، از مدل یابی معادلات ساختاری با کمک روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم افزار پی ال اس استفاده شد.</p> <p>یافته ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین تدریس تحول آفرین و اشتیاق تحصیلی با عملکرد تحصیلی در دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد (P < ۰/۰۵) و مقدار ۵۳/۷ درصد از عملکرد تحصیلی و ۶۶/۵ درصد از اشتیاق تحصیلی توسط تدریس تحول آفرین تبیین می شود و متغیر اشتیاق تحصیلی اثر میانجی بر رابطه بین تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی را دارد. همچنین شاخص های برازندگی مدل حاکی از آن بود که مدل ارائه شده از برازش مناسبی برخوردار است.</p> <p>بحث و نتیجه گیری: استفاده معلمان از روش تدریس تحول آفرین و تقویت اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان می تواند عملکرد تحصیلی آنان را بهبود بخشد.</p>

<https://doi.org/10.22034/ijes.2021.541983.1184><https://dorl.net/dor/20.1001.1.23221445.1401.15.1.1.0>

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

عملکرد تحصیلی از جمله موضوعات مورد توجه در روان‌شناسی و موقعیت‌های تربیتی است که از عوامل شخصی (درون‌فردی) و موقعیتی (برون‌فردی) تاثیر می‌پذیرد. منظور از عملکرد تحصیلی، موفقیت فرد در یک یا چند موضوع درسی و آموزشی است که بر اساس معیارها و استانداردهایی از قبل تعیین شده اندازه‌گیری می‌شود. عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان یک موضوع مهم در امور آموزشی است که به دو جنبه پیشرفت و افت تحصیلی آنها اشاره دارد. پیشرفت تحصیلی، موفقیت در اتمام دوره تحصیلی و افت تحصیلی، ناتوانی و شکست در انجام امور تحصیلی است. که در این مسیر با مشخص کردن عوامل موثر بر پیشرفت و عدم پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌توان اقداماتی به منظور اصلاح وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان به اجرا درآورد (Mostafa, Falahzadeh, Ahmadi & Hamidi, 2021).

عملکرد تحصیلی به‌عنوان برونداد نظام آموزشی از عوامل متعددی همچون خودکارآمدی، تاثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، فقدان کنترل پیامد و انگیزش تاثیر می‌پذیرد. خودکارآمدی به معنای داشتن احساس اطمینان به توانایی خود در پاسخگویی به مقتضیات تحصیلی و فعالیت‌های آموزشی. تاثیرات هیجانی به این نکته اشاره دارد که واکنش دانش‌آموز در مقابل مجموعه‌ای از هیجانات از قبیل اضطراب و نگرانی است که باعث برانگیختگی او می‌شود. برنامه‌ریزی به معنای توانایی سازماندهی فعالیت‌های درسی بر مبنای مشخص و قابل اجرا و همچنین استفاده مناسب از زمان برای انجام تکالیف آموزشی است. فقدان کنترل پیامد به معنای اعتقاد به این امر که افزایش فعالیت‌های دانش‌آموز منجر به کسب نتیجه دلخواه نمی‌شود. انگیزش به این نکته اشاره دارد که نیروبخشی رفتار به‌منظور مطالعه بیشتر و انگیزه تحصیلی برای کسب نمرات بالاتر، به دست آوردن شغل مناسب و یا صرفاً مطالعه برای کسب اطلاع و بهبود مهارت‌ها و دانش عمومی است (Pourtaheri, Zandvanian Naini & Rahimi, 2014). دانش‌آموزان به‌عنوان یکی از ارکان اساسی نظام آموزشی، در تحقق اهداف تعلیم و تربیت در جامعه از جایگاه و نقش ویژه‌ای برخوردارند، توجه به این قشر از افراد در جامعه، از لحاظ آموزشی و تربیتی، باروری و شکوفایی هرچه بیشتر نظام آموزشی را موجب خواهد شد. پیشرفت تحصیلی معیاری است که برای سنجش میزان رسیدن به اهداف آموزشی در ساختارهای تعلیم و تربیت در نظر گرفته می‌شود، در واقع مهم‌ترین هدف عینی هر سازمان آموزشی، ارتقای پیشرفت تحصیلی فراگیران آن جامعه است. با توجه به اهمیت عملکرد تحصیلی لازم است عواملی که بر آن تاثیر گذار هستند، مورد شناسایی قرار گیرند (Pourkarimi, & Mobinrahni, 2018).

در آموزش و پرورش تمامی تمهیدات در فرآیند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در نهایت به دانش‌آموزان منتهی می‌گردد. زیرا آماده‌سازی و ایجاد صلاحیت‌های لازم در فراگیران برای ورود به اجتماعی که خود سازنده آن خواهند بود هدف غایی سازمان آموزش و پرورش می‌باشد. بی‌گمان در این راستا، هر چه بیشتر به مسائل و مشکلات مربوط به آنان توجه شود، ساختار آینده جامعه از استحکام محکم‌تری برخوردار خواهد شد (Azizinejad, Pourheidar & Soltani, 2014). دانش‌آموزان به دلیل عواملی مانند بی‌علاقه بودن نسبت به رشته تحصیلی، عدم آگاهی از محتوای رشته تحصیلی، عدم توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های خویش، شرایط نامناسب محیط مدرسه و بسیاری از عوامل دیگر دچار افت تحصیلی شده که در نهایت احساس بی‌رمقی و عدم علاقه در رابطه با مسائل آموزشی و درسی، مانع بزرگی در فرآیند پیشرفت تحصیلی آنان فراهم می‌کند (Pourkarimi, & Mobinrahni, 2018). که در نتیجه بروز مسائل و مشکلات تحصیلی در میان دانش‌آموزان عملکرد تحصیلی آنان را مختل می‌کند. در این میان اتخاذ شیوه تدریس تحول‌آفرین توسط معلمان در فرآیند یاددهی-یادگیری در مدارس می‌تواند عامل مهمی باشد تا هر دانش‌آموز بتواند از طریق قابلیت تنظیم رفتارهای انگیزشی، شناختی و هیجانی خویش و با استفاده از توانمندی‌ها و شایستگی‌های خود در هر شرایطی به حل مسائل و مشکلات تحصیلی خود کمک شایانی نماید. تدریس تحول‌آفرین یکی از متغیرهایی است که با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، مرتبط است اصطلاح تدریس تحول‌آفرین برای نخستین بار توسط Slavich (2005) برای توصیف این باور که معلم می‌تواند تغییرات معنی‌داری در زندگی شاگردان خود ایجاد کند، مورد استفاده قرار گرفت. تدریس تحول‌آفرین روی رشد و پیشرفت یادگیری شاگردان و پیشرفت شخصی آنان از طریق اجرای فعالیت‌های مبتنی بر گروه که شامل تجربه‌های مفاهیم درسی هستند، تمرکز دارد. اصطلاح تدریس تحولی برگرفته از نظریه رهبری تحول‌گرا در مدیریت است. چندین وجه مشترک بین رهبری تحول‌گرا و تدریس تحولی وجود دارد. هر دو مجموعه‌ای از انتظارات بالا برای پیروان و یادگیرندگان خود دارند، هر دو بر روابط عمیق بین رهبر و پیروان و مدرس و یادگیرنده تاکید دارند و هر دو به تحول منجر می‌شوند. هنگامی که از تدریس تحول‌آفرین استفاده می‌شود، یادگیری بهتر، درک مفهومی سریعتر، حضور در کلاس پرشورتر و تداوم و تعامل در انجام تکالیف درسی در دانش‌آموزان بیشتر دیده می‌شود (Javadielmi, Asadzadeh, Delavar, & Dortaj, 2020). تدریس تحول‌آفرین شامل ایجاد روابط پویا بین دانش‌آموزان و معلمان و همچنین دانش مشترک برای رشد شخصی، عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان است و با افزایش نگرش‌ها، باورهای خودکارآمدی، انگیزه درونی دانش‌آموزان، لذت بردن بیشتر از کلاس، خودتنظیمی بالا، رضایت بیشتر از کلاس و معلم همراه است. تدریس تحول‌آفرین شامل ابعادی همچون نفوذ آرمانی، انگیزه الهام‌بخش، تحریک ذهنی و ملاحظات

فردی می‌باشد. نفوذ آرمانی به این نکته اشاره دارد که معلم از راه‌های مختلف با دانش‌آموزان ارتباط برقرار می‌کند و چشم‌انداز قانع‌کننده‌ای از آینده برای آنان فراهم نموده تا دیدگاه وسیعی در مورد آموزش داشته باشند تا در نقش‌های خود عالی باشند و فراتر از شرایط فعلی خود ظاهر شوند. انگیزه الهام‌بخش به این معناست که معلم با تنظیم انتظارات سطح بالا برای دانش‌آموزان از این انگیزه استفاده می‌کند. تحریک ذهنی به این نکته اشاره دارد که معلم با چالش کشیدن جامعه و پیش‌فرض‌های دانش‌آموزان از انگیزش فکری استفاده می‌کند و از آنان می‌خواهد تا با دلیل و منطق به سوالات پاسخ دهند. ملاحظات فردی به این معناست که معلم با توجه کردن به نیازهای دانش‌آموزان و کمک به خود تحقیقی آنان از ملاحظات فردی استفاده می‌کند (Rezaeisharif & Ebrahimkhani, 2018).

اشتیاق تحصیلی یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است. اصطلاح اشتیاق تحصیلی به‌وسیله Astin (1984) مطرح شد و از نظر لغوی به معنای درگیر شدن در فعالیتی می‌باشد و معمولاً در برابر بی‌میلی یا بی‌رغبتی در انجام فعالیتی قرار می‌گیرد و به عنوان یک احساس تعلق و گرایش فرد به مشارکت در انجام فعالیت‌های کلاس و از نتایج مهم مدرسه در کنار موفقیت‌های تحصیلی است (Samavi & Najarpourian, 2019). اشتیاق تحصیلی به میزان نیرو یا انرژی یک دانش‌آموز که صرف انجام فعالیت‌های تحصیلی خود می‌کند و نیز میزان اثربخشی و کارایی کسب شده، اشاره دارد دانش‌آموزانی که اشتیاق تحصیلی دارند، تمرکز و توجه آنان بیش‌تر معطوف به موضوعات و مسائلی است که مدنظر هدف یادگیری قرار دارد، سخت‌کوش می‌کنند، از انجام تکالیف درسی لذت می‌برند، به قوانین و مقررات محیط تحصیل تعهد بیش‌تری نشان می‌دهند، از بروز رفتارهای ناسازگارانه و ناشایست اجتناب می‌کنند و در آزمون‌ها عملکرد مطلوب‌تری دارند. شاخص‌های اصلی اشتیاق تحصیلی عبارتند از: مشارکت در فعالیت‌های مرتبط با تحصیل، دستیابی به نمرات بالا، میزان صرف وقت برای انجام تکالیف درسی و حجم تکالیف انجام و اتمام یافته است (Javadielmi et al, 2020). اشتیاق تحصیلی شامل ابعادی همچون مجذوب تحصیل شدن، شوق به تحصیل و وقف تحصیل شدن می‌باشد. مجذوب تحصیل شدن به تمرکز و غرق شدن دانش‌آموز در انجام فعالیت‌های تحصیلی اشاره می‌کند که به سختی می‌توان او را از کارش جدا کرد. شوق به تحصیل به سطوح بالاتری از انرژی و خاصیت ارتجاعی بودن ذهن دانش‌آموز اشاره دارد که او در هنگام انجام فعالیت‌های تحصیلی تلاش قابل‌ملاحظه‌ای از خود نشان می‌دهد. وقف تحصیل شدن به درگیری شدید روانی دانش‌آموز نسبت به وظایف و فعالیت‌های تحصیلی وی اشاره دارد (Ghadmpoour et al, 2016).

بررسی پیشینه پژوهش‌های انجام شده پیرامون رابطه سه متغیر تدریس تحول‌آفرین، عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی نشان می‌دهد که پژوهشی مشاهده نشده است تا رابطه بین تدریس تحول‌آفرین و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داده باشد. با این حال، بررسی پژوهش‌های موجود نشان می‌دهد که تدریس تحول‌آفرین بر عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی تأثیرگذار است. در ادامه پیشینه پژوهش‌های مرتبط با رابطه سه متغیر بررسی می‌شوند. در پژوهش Javadielmi et al (2020) نتایج نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی و تدریس تحول‌آفرین بر اشتیاق تحصیلی اثر مستقیم مثبت و معناداری دارند. خودکارآمدی تحصیلی و تدریس تحول‌آفرین از طریق سرزندگی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی اثر غیرمستقیم مثبت و معنادار دارند. سرزندگی تحصیلی به طور مثبت اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند. و همچنین سرزندگی تحصیلی بین خودکارآمدی تحصیلی، تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی دانشجویان، نقش میانجی‌گری دارد. نتایج مطالعه Raiszadeh & Hafezi (2020) نشان داد که بین اشتیاق تحصیلی با عملکرد تحصیلی با نقش تعدیل‌کننده هوش هیجانی در دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش Khakpour, Etemadizadeh & Samadimobaser (2019) نشان داد که بین تدریس تحول‌آفرین با تسهیم دانش و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. Javadielmi & Asadzadeh (2019) با مطالعه‌ای نشان دادند که حمایت اجتماعی ادراک‌شده، کمک‌طلبی و تدریس تحول‌آفرین مستقیماً بر اشتیاق تحصیلی اثر دارند. همچنین حمایت اجتماعی، کمک‌طلبی و تدریس تحول‌آفرین به شکل غیرمستقیم و از طریق متغیر سرزندگی تحصیلی نیز با اشتیاق تحصیلی رابطه دارند. نتایج مطالعه Islami, Dortaj, Sadipour & Delavar (2018) نشان داد که عملکرد تحصیلی حمایت‌شده، خودکارآمدی درسی و عزت‌نفس به طور مستقیم بر اشتیاق تحصیلی تأثیر دارند. که در این بین تأثیر عملکرد تحصیلی حمایت‌شده بیش‌تر است. همچنین عملکرد تحصیلی حمایت‌شده به طور غیرمستقیم و از دو مسیر خودکارآمدی درسی و عزت‌نفس با اشتیاق تحصیلی رابطه دارد. نتیجه پژوهش Jabbari (2017) نشان داد که بین سبک مدیریت کلاس تعاملی با اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، بین تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و ابعاد تدریس تحول‌آفرین، اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند. Bélanger & Ratelle (2021) با پژوهشی نشان دادند که دانشجویان با اشتیاق بالا، مثبت‌ترین شاخص‌های عملکرد تحصیلی را دارا هستند در حالی که دانشجویان با اشتیاق پایین، بدترین سطوح عملکرد تحصیلی را دارند. نتایج پژوهش Trigueros, José Isabel Mercader, López-Liria & Rocamora (2020) نشان داد که رهبری معلم تحول‌آفرین انگیزش تحصیلی و عملکرد تحصیلی را به طور مثبت و تاب‌آوری تحصیلی و فرسودگی را منفی پیش‌بینی می‌کند. انگیزه

تحصیلی فرسودگی را منفی و عملکرد تحصیلی را مثبت پیش‌بینی می‌کند و فرسودگی تاب‌آوری تحصیلی را منفی پیش‌بینی می‌کند. Nahnaee, Mirzaian, & Abbasi (2020) با پژوهشی نشان دادند که بین روش‌های تدریس تحول‌آفرین با تجربه یادگیری و اشتیاق تحصیلی رابطه مستقیم معناداری وجود دارد. تجربه یادگیری در رابطه بین روش‌های تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی نقش واسطه دارد. Tahir (2018) با پژوهشی نشان داد که رفتارهای آموزشی تحول‌آفرین باعث اثربخشی تدریس می‌شود. نتیجه پژوهش Militaru, Deselnicu, Ioanid & Simion (2016) نشان داد که بین رهبری تحول‌آفرین و عملکرد دانش‌آموزان به واسطه تأثیر فرایندهای یاددهی - یادگیری رابطه وجود دارد. هم‌چنین بین رهبری تحول‌آفرین با فرآیندهای یاددهی - یادگیری و عملکرد دانش‌آموزان ارتباط مثبت وجود دارد. نتایج مطالعه Noland & Richards (2014) نشان داد که تدریس تحول‌آفرین به طور قابل توجهی انگیزش، شاخص‌های یادگیری و یادگیری اثربخش در دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند. با توجه به مطالب مطرح‌شده، این پژوهش در راستای پژوهش‌های قبلی قرار دارد و به تکمیل کردن پیشینه‌های قبلی در ارتباط با موضوع پژوهش کمک می‌کند؛ بنابراین با انجام این پژوهش، وضعیت تدریس تحول‌آفرین، عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان شناخته می‌شود؛ بنابراین هدف اصلی این پژوهش، بررسی رابطه بین تدریس تحول‌آفرین و عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان و ارائه پیشنهادها کاربردی به مسئولان سازمان آموزش و پرورش بر اساس نتایج پژوهش است.

روش‌شناسی

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش گردآوری داده‌ها توصیفی، از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان (۲۵۳۴ نفر دختر و ۱۷۶۶ نفر پسر) مقطع متوسطه دوم شهر نکا در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. تعداد نمونه در پژوهش حاضر ۳۵۳ نفر برآورد گردید؛ که از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر حسب جنسیت (۲۰۸ نفر دختر و ۱۴۵ نفر پسر) انتخاب شدند. با در نظر گرفتن نسبت دختران و پسران در جامعه (به ترتیب ۵۹ درصد و ۴۱ درصد) تعداد ۱۱ مدرسه پسرانه و ۱۴ مدرسه دخترانه انتخاب شدند. سپس با در نظر گرفتن تعداد کلاس و دانش‌آموزان هر مدرسه، نمونه مورد نیاز انتخاب و وارد پژوهش شد. هم‌چنین برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از پرسش‌نامه استفاده شد. پرسش‌نامه تدریس تحول‌آفرین^۱ (TTQ): در پژوهش حاضر به‌منظور سنجش متغیر تدریس تحول‌آفرین از پرسش‌نامه Beauchamp, Barling, Morton, Keith & Zumbo (2010) استفاده شده است. این ابزار دارای ۱۶ گویه و ۴ مولفه شامل نفوذ آرمانی، انگیزه الهام‌بخش، تحریک ذهنی و ملاحظات فردی است که پرسش‌ها با مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت (هرگز، به‌ندرت، گاه‌گاهی، بیشتر اوقات و همیشه) و به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری شده است که مقدار پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۹۶ گزارش شده است. میزان پایایی این مقیاس توسط Javadielmi et al (2020) با روش آلفای کرونباخ برای چهار زیر مقیاس تأثیر آرمانی، انگیزه الهام‌بخش، ملاحظات فردی و تحریک ذهنی به ترتیب برابر با ۰/۷۸، ۰/۷۴ و ۰/۷۳ گزارش شده است. هم‌چنین در این پژوهش نیز مقدار ضریب آلفای کرونباخ برای ۴ مولفه نفوذ آرمانی، انگیزه الهام‌بخش، تحریک ذهنی و ملاحظات فردی به ترتیب برابر با ۰/۸۰، ۰/۸۲، ۰/۸۴، ۰/۸۳ و برای کل ابزار ۰/۸۲ محاسبه شده است که ضریب قابل قبولی است. پرسش‌نامه عملکرد تحصیلی^۲ (EPT): در این پژوهش جهت سنجش متغیر عملکرد تحصیلی از مقیاس عملکرد تحصیلی Pham and Taylor (1999) که توسط Dortaj (2004) برای جامعه ایران ساخته شده، استفاده شده است؛ که این ابزار دارای پنج بعد خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، فقدان کنترل پیامد و انگیزش است؛ و حاوی ۴۸ سؤال هست و بر اساس مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت به ترتیب با گزینه‌های هیچ‌وقت، کم، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد تدوین شده است؛ که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. ضریب پایایی این مقیاس به‌وسیله سازندگان پرسش‌نامه برابر با ۰/۷۴ محاسبه شد (Dortaj, 2004). در پژوهش Pourtaheri, et al (2014) مقدار پایایی این ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۹ گزارش شده است. در این پژوهش نیز مقدار پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۶ و برای ابعاد خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، فقدان کنترل پیامد و انگیزش به ترتیب برابر با ۰/۸۸، ۰/۸۶، ۰/۸۴، ۰/۸۱ و ۰/۸۵ به دست آمد که ضریب قابل قبولی است. پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی^۳ (AEQ): در این پژوهش جهت سنجش متغیر اشتیاق تحصیلی از پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی Schaufeli, et al (2002) استفاده شده است. این مقیاس دارای ۱۷ سؤال و ۳ مولفه شامل شوق داشتن به تحصیل، وقف تحصیل شدن و مجذوب تحصیل شدن است. سوالات آن بر اساس یک مقیاس ۵ درجه‌ای هرگز، به‌ندرت، مرتباً، اغلب اوقات و همیشه و به ترتیب با نمرات یک تا پنج نمره‌گذاری شده است که دامنه نمره کلی

1. Transformational Teaching Questionnaire

2. Educational Performance Questionnaire

3. Academic Engagement Questionnaire

مقیاس بین ۱۷ تا ۸۵ است. در پژوهش Schaufeli, et al (2002) مقدار پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۳ بیان شده است. Ghadmpoour, et al (2016) میزان پایایی این ابزار را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش نیز مقدار پایایی این مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۲ و برای مولفه‌های شوق داشتن به تحصیل، وقف تحصیل شدن و مجذوب تحصیل شدن به ترتیب برابر با ۰/۷۵، ۰/۷۹ و ۰/۷۶ به دست آمد که ضریب قابل قبولی است.

روش اجرا و تحلیل: پس از انتخاب نمونه و دعوت از شرکت‌کنندگان جهت همکاری با محقق، فرایند اجرای پژوهش آغاز شد. ابتدا با توجه به موضوع پژوهش، قبل از اجرای پرسش‌نامه‌ها توضیحات لازم در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و این‌که اطلاعات حاصل از آن، تنها در جهت امور پژوهشی استفاده خواهد شد، به شرکت‌کنندگان ارائه شد و همچنین به منظور رعایت حریم خصوصی آنان، نام و نام‌خانوادگی شرکت‌کنندگان نیز ثبت نشد. همچنین برای اطمینان از روند پژوهش، تمامی پرسش‌نامه‌ها توسط خود پژوهشگر اجرا شده است. در نهایت به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و همچنین جهت برازندگی مدل از مدل‌یابی معادلات ساختاری با روش حداقل مربعات جزئی و با کمک نرم‌افزار SPSS 22 و پی‌ال‌اس استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های به‌دست‌آمده در خصوص ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نشان داد که ۵۸/۹ درصد از شرکت‌کنندگان را دختران (۲۰۸ نفر) و ۴۱/۱ درصد از آنان را پسران (۱۴۵ نفر) تشکیل می‌دادند ۲۰/۷ درصد (۷۳ نفر) از پاسخگویان سن خود را پانزده سال، ۴۷ درصد (۱۶۶ نفر) شانزده سال و ۳۲/۳ درصد (۱۴۴ نفر) هفده سال اعلام کردند خلاصه نتایج شاخص‌های توصیفی و ضریب همبستگی در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار و همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	(۱)	(۲)	(۳)
۱. تدریس تحول آفرین	۴۷/۱۸	۱۱/۸۹	-		
۲. عملکرد تحصیلی	۱۴۲/۸۹	۳۴/۵۰	۰/۴۱۰	-	
۳. اشتیاق تحصیلی	۵۰/۳۷	۱۲/۵۳	۰/۶۱۸	۰/۵۸۳	-

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، مقدار انحراف معیار متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد که پراکندگی داده‌ها قابل توجه است. و مقدار میانگین متغیرهای پژوهش بیش‌تر از سطح متوسط داده‌ها ارزیابی شده است. همچنین مقدار شاخص ضریب همبستگی محاسبه بین متغیرهای تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی (۰/۴۱۰)، تدریس تحول آفرین و اشتیاق تحصیلی (۰/۶۱۸) و اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی (۰/۵۱۸) حاکی از آن است که بین متغیرها همبستگی مثبت و رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به این‌که مقدار سطح معناداری آزمون نرمالیت محاسبه شده برای هر سه متغیر تدریس تحول آفرین، عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی و مولفه‌های آنها بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین در سطح خطای $\alpha = 0.05$ و با ۹۵ درصد اطمینان این نتیجه حاصل می‌گردد که متغیرها دارای توزیع نرمال هستند؛ و داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. لذا جهت تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌ها، استفاده از آزمون‌های آماری پارامتریک مجاز است. برای بررسی برازش مدل اندازه‌گیری سه معیار پایایی ترکیبی، روایی همگرا و آلفای کرونباخ استفاده می‌شود. برای سنجش پایایی مدل اصلی این پژوهش به بررسی پایایی ترکیبی، روایی همگرا و آلفای کرونباخ پرداخته شده است؛ که نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. شاخص‌های ارزیابی متغیرهای پژوهش

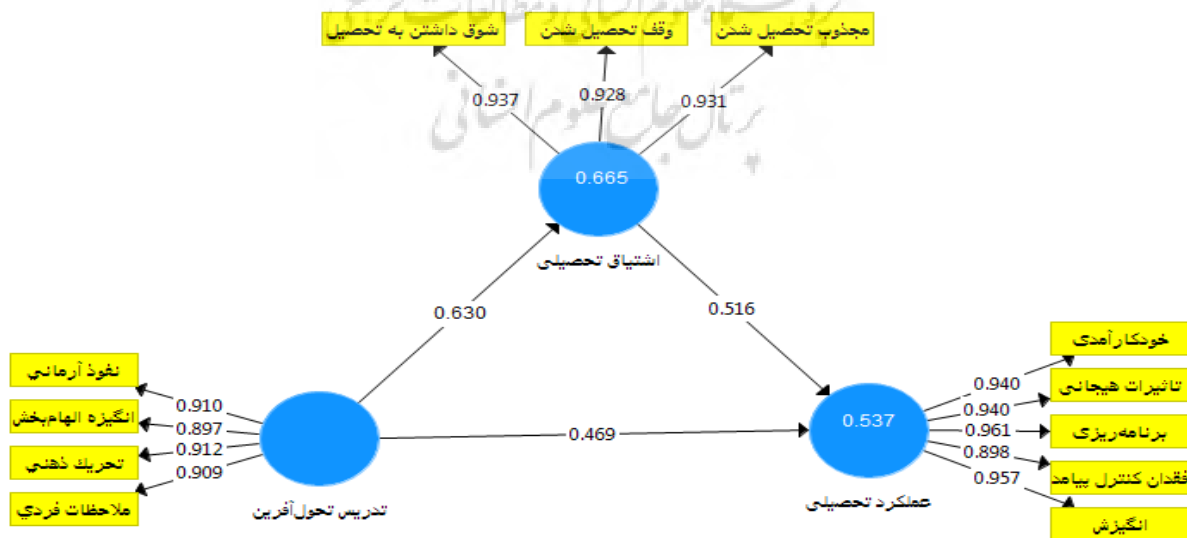
متغیرها	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	پایایی ترکیبی	R ²	آلفای کرونباخ	Q ²
تدریس تحول آفرین	۰/۵۲۲	۰/۸۴۹	-	۰/۸۲۸	۰/۵۴۹
عملکرد تحصیلی	۰/۵۸۳	۰/۸۷۴	۰/۵۳۷	۰/۸۶۷	۰/۵۷۳
اشتیاق تحصیلی	۰/۶۶۹	۰/۸۵۲	۰/۶۶۵	۰/۸۲۴	۰/۵۴۴

نتایج پایایی ترکیبی و ضریب آلفای کرونباخ در جدول ۲ نشان داده است، که برای هر سه متغیر مورد نظر این مقدار بیشتر از ۰/۷ است؛ که نشان می‌دهد، نتایج پژوهش در باره این دو ملاک، از برازش مناسبی در مدل برخوردارند. Fornell & Larcker (1981) مقدار ۰/۷ را مقدار ملاک برای این معیار معرفی

کرده‌اند. هم‌چنین ملاک روایی همگرا نشان دهنده میانگین واریانس استخراج (AVE) شده بین هر سازه با شاخص‌های خود می‌باشد. که هرچه این مقدار بزرگتر باشد، برازش نیز بیش‌تر است. مقدار میانگین واریانس استخراج برای هر سه متغیر مورد نظر در جدول سه، بزرگ‌تر از ۰/۵ می‌باشد؛ که نشان دهنده مناسب بودن برازش مدل‌های اندازه‌گیری از نظر روایی همگرایی است؛ یعنی یک متغیر پنهان می‌تواند بیش از نیمی از واریانس شاخص‌های آشکار خود را تبیین نماید؛ پس مدل استفاده‌شده در پژوهش حاضر از کیفیت مناسبی برخوردار است.

جهت بررسی برازش مدل ساختاری با روش پی‌ال‌اس از ضرایب R^2 استفاده شده است. ضریب تعیین ملاکی است که برای متصل کردن بخش ساختاری و بخش اندازه‌گیری در مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ و نشان دهنده تأثیر یک متغیر مستقل (برون‌زا) بر یک متغیر وابسته (درون‌زا) می‌باشد؛ که هر چه مقدار آن در سازه‌های درون‌زای، در یک مدل بزرگتر باشد، نشان دهنده برازش بهتر مدل می‌باشد و مقدار ضریب تعیین بین صفر تا یک است؛ که مقادیر بزرگ‌تر مطلوب‌تر است. که در این بین سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ به‌عنوان مقدار ملاک برای تعیین وضعیت ضعیف، متوسط و قوی برای ضریب تعیین مشخص شده است (Cohen, 1988) مقدار ضریب تعیین برای دو متغیر عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی بزرگ‌تر از ۰/۳۵ شده است؛ که این نتیجه نشان می‌دهد که مدل ارائه‌شده از برازش مناسب و قوی برخوردار است. همچنین Q^2 معیار قدرت پیش‌بینی مدل را در خصوص سازه‌های درون‌زای پژوهش مشخص می‌سازد که مقدار این شاخص هم برای هر سه متغیر پژوهش بزرگ‌تر از ۰/۳۵ شده است؛ که این نتیجه نشان می‌دهد که مدل ساختاری ارائه‌شده از برازش مناسب و قوی برخوردار است.

مقادیر T-value در تمامی مسیرها از میزان استاندارد قدر مطلق ۱/۹۶ بزرگ‌تر می‌باشد که دال بر وجود رابطه معناداری بین متغیرهای این پژوهش دارد. میزان ضریب معناداری بین تدریس تحول‌آفرین و عملکرد تحصیلی برابر با ۷/۰۰۴ است که نشان می‌دهد، تدریس تحول‌آفرین به طور مستقیم بر عملکرد تحصیلی تأثیر دارد. میزان ضریب معناداری بین تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی برابر با ۱۱/۴۳۶ است که نشان از تأثیر مستقیم تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی دارد؛ و همچنین میزان ضریب معناداری بین اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی برابر با ۹/۶۲۸ می‌باشد که نشان دهنده تأثیر مستقیم اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی است. ضرایب استاندارد شده مسیر نشان دهنده شدت و قوت رابطه بین متغیرها می‌باشد. بعضی از پژوهشگران اعتقاد دارند که ضریب مسیر بیش‌تر از ۰/۱ یک میزان مشخصی از تأثیر را در مدل نشان می‌دهد. اعداد روی مسیرها بیانگر ضریب مسیر، اعداد داخل دوایر برای متغیرهای درون‌زا نشان‌دهنده R^2 و اعداد روی فلش‌های متغیر پنهان نشان‌دهنده بارهای عاملی می‌باشد. مقدار ضریب تعیین R^2 نیز بیانگر این مطلب می‌باشد که چه مقدار از متغیر ملاک به کمک متغیر پیش‌بین تبیین می‌شود. با توجه به ضرایب مسیر، عملکرد تحصیلی به میزان ۵۳/۷ درصد و اشتیاق تحصیلی به میزان ۶۶/۵ درصد از تغییرات متغیر تدریس تحول‌آفرین را به طور مستقیم تبیین می‌کند. بنابراین نتایج این پژوهش نشان‌دهنده این است که متغیرهای پیشنهاد شده به درستی قادر به اندازه‌گیری مفاهیم موردنظر هستند؛ که بر پایه مدل ایجادشده و از طریق مدل‌یابی ساختاری متغیرهای تدریس تحول‌آفرین و اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر دارند.

شکل ۱. مدل آزمون شده متغیرهای پژوهش بر مبنای ضرایب مسیر

نتیجه مدلیابی معادلات ساختاری نشان می‌دهد که اثر مستقیم تدریس تحول آفرین بر عملکرد تحصیلی با ضریب مسیر (۰/۴۶۹) و ($t=7/004$)، اثر مستقیم تدریس تحول آفرین بر اشتیاق تحصیلی با ضریب مسیر (۰/۶۳۰) و ($t=11/436$) و اثر مستقیم اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی با ضریب مسیر (۰/۵۱۶) و ($t=9/628$) معنادار و مثبت است و با توجه به این نتایج، رابطه بین متغیرهای پژوهش تأیید می‌شود. برای بررسی تأثیر تدریس تحول آفرین بر عملکرد تحصیلی با نقش میانجی اشتیاق تحصیلی، باید ضریب اثر غیرمستقیم (حاصل ضرب اثر مستقیم تدریس تحول آفرین بر اشتیاق تحصیلی در اثر مستقیم اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی) محاسبه شود. مقدار ضریب اثر غیرمستقیم تدریس تحول آفرین بر عملکرد تحصیلی برابر ۰/۳۲۵ است که نشان می‌دهد نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در رابطه بین تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی معنی‌دار است که بدین ترتیب سؤال اصلی پژوهش نیز تأیید می‌شود؛ پس نتیجه گرفته می‌شود که متغیر اشتیاق تحصیلی اثر میانجی بر رابطه بین تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی را دارد. برای تعیین شدت اثر غیرمستقیم، یعنی شدت اثر متغیر میانجی، از آماره‌ای به نام شاخص شمول واریانس VAF استفاده می‌شود که مقدار آن بین صفر و ۱ است. هرچه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد نشان از قوی‌تر بودن تأثیر متغیر میانجی دارد. در واقع این مقدار نسبت اثر غیرمستقیم بر اثر کل را می‌سنجد (Davari & Rezazadeh, 2014).

$$VAF = \frac{0.630 \times 0.516}{0.630 \times 0.516 + (0.469)} = 0.409$$

این بدان معنی است که ۰/۴۰ از اثر کل تدریس تحول آفرین بر عملکرد تحصیلی از طریق غیرمستقیم توسط متغیر میانجی اشتیاق تحصیلی تبیین می‌شود و نشان از تأثیر متغیر میانجی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از یافته‌های این پژوهش نشان داد که تدریس تحول آفرین بر عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی اثر مستقیم دارد و اثر مستقیم اشتیاق تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نیز معنادار و مثبت بوده است. متغیر اشتیاق تحصیلی اثر میانجی در رابطه بین تدریس تحول آفرین و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را دارد و همچنین شاخص‌های برازندگی مدل بیانگر این است که مدل ارائه‌شده از برازش مناسبی برخوردار است. بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد نتایج به دست آمده از این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های دیگر محققان همسان است. نتیجه بررسی Javadielmi et al (2020) که تدریس تحول آفرین بر اشتیاق تحصیلی اثر مستقیم مثبت و معنادار دارد. Raiszadeh & Hafezi (2020) که بین اشتیاق تحصیلی با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. Khakpour, et al (2019) که بین تدریس تحول آفرین و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. همچنین تدریس تحول آفرین بر اشتیاق تحصیلی تأثیر مستقیمی دارد. Javadielmi et al (2019) که تدریس تحول آفرین بر اشتیاق تحصیلی تأثیر دارد. Islami et al (2018) که بین عملکرد تحصیلی و اشتیاق تحصیلی همبستگی وجود دارد. Jabbari (2017) که بین تدریس تحول آفرین و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. Bélanger & Ratelle (2021) که بین اشتیاق تحصیلی بالا و عملکرد تحصیلی همبستگی وجود دارد. Trigueros et al (2020) که رهبری معلم تحول آفرین، عملکرد تحصیلی را به طور مثبت پیش‌بینی می‌کند. Nahnae et al (2020) که بین روش‌های تدریس تحول آفرین و اشتیاق تحصیلی رابطه مستقیم معناداری وجود دارد. Tahir (2018) که رفتارهای آموزشی تحول آفرین باعث اثربخشی تدریس می‌شود. Militaru et al (2016) که بین رهبری تحول آفرین و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد. Noland, et al (2014) که تدریس تحول آفرین، یادگیری اثربخش را پیش‌بینی می‌کند. با نتایج این پژوهش همسو است. بنابراین می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که عملکرد تحصیلی به‌عنوان یک ملاک و معیار راهبردی که درباره پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در یک دوره زمانی مورد ارزشیابی و قضاوت می‌گیرد و به‌عنوان یک عامل حیاتی و تعیین‌کننده در تحقق برنامه‌های تحصیلی فراگیران محسوب می‌شود. لذا شایسته است که همواره باید مورد توجه معلمان قرار گیرد تا ارتقاء، اثربخشی و کارایی دانش‌آموزان افزایش یابد. در واقع تمام تمهیدات در فرآیند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در نظام آموزشی معطوف به آماده‌سازی و ایجاد صلاحیت‌های لازم برای ورود به زندگی بزرگسالی در این گروه از افراد است. پس باید معلمان در فرآیند یاددهی - یادگیری در مدارس شرایطی را فراهم نمایند تا دانش‌آموزان بتوانند، شرایط نامطلوب محیط کلاس درس را به یک محیط پویا و ایمن برای خود تبدیل کنند و با علاقه وافر به فراگیری محتوای آموزشی بپردازند و با تنظیم رفتارهای انگیزشی، شناختی و هیجانی خویش و با استفاده از توانمندی‌ها و شایستگی‌های خود در هر شرایطی به حل مسائل و مشکلاتی که عملکرد تحصیلی آنان را مختل می‌کند کمک شایانی توجهی بنمایند.

یکی از متغیرهایی که در مطالعه حاضر بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار است تدریس تحول آفرین است؛ بنابراین دانش‌آموزان برای حل موفقیت‌آمیز مسائل و مشکلات تحصیلی در کلاس درس به تدریس تحول آفرین نیاز دارند. به‌طور کلی روش تدریس تحول آفرین به‌دلیل جنبه‌های مثبت

آن، مانند ایجاد رضایت‌مندی تحصیلی، انگیزش تحصیلی و تعهد به تحصیل در دانش‌آموزان، موجبات بهبود فرآیند یاددهی-یادگیری آنان را فراهم نموده و دانش‌آموزان را به فعالیت فراتر از انتظاراتشان ترغیب می‌کند. در چنین شرایطی دانش‌آموزان به‌جای منافع زودگذر فردی، به تحقق اهداف تحصیلی تشویق می‌شوند. معلمانی که در کلاس درس از الگوی تدریس تحول‌آفرین استفاده می‌کنند با نفوذ آرمانی که دارند مورد پذیرش دانش‌آموزان قرار می‌گیرند؛ آنگاه محتوای آموزشی را از طریق ایجاد و بیان چشم‌انداز الهام‌بخش برای آینده تحصیلی دانش‌آموزان ترسیم می‌کنند و با حمایت از دانش‌آموزان و دادن آموزش به‌هنگام به آنان، موقعیت‌های مطلوب‌تری را برای حل مسائل و مشکلات آموزشی فراهم نموده و تقویت خلاقیت و نوآوری را نیز در میان دانش‌آموزان تشویق می‌کنند. این‌گونه معلمان با درک آرزوها، توانمندی‌ها و نیازهای متفاوت تک‌تک دانش‌آموزان، موجبات ایجاد یک رابطه عاطفی بین خود و دانش‌آموزان را فراهم می‌کنند.

هم‌چنین نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که اشتیاق تحصیلی نقش میانجی را در رابطه بین تدریس تحول‌آفرین و عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان دارد. بر این اساس می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که علاوه بر تدریس تحول‌آفرین، اشتیاق تحصیلی نیز می‌تواند به بهبود و تقویت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس کمک نماید. اشتیاق تحصیلی به عنوان یک عامل مهم و تأثیرگذار در فرآیند یاددهی-یادگیری و هم‌چنین یک نیروی تقویت‌کننده برای عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان به حساب می‌آید. فراگیری که دارای اشتیاق و علاقه به تحصیل هستند بیش‌تر در فعالیت‌های کلاس درس مشارکت می‌کنند و از انجام تکالیف درسی لذت می‌برند و توجه و تمرکز خویش را بیش‌تر معطوف به حل مسائل و موضوعات مربوط به عملکرد تحصیلی می‌کنند و به قوانین و مقررات محیط مدرسه تعهد بیش‌تری نشان می‌دهند و با بروز رفتارهای سازگارانه و مطلوب و احساس علاقه‌مندی و رضایت در رابطه با موضوعات درسی و آموزشی از بروز عواملی که در عملکرد تحصیلی آنان اختلال ایجاد می‌کند، جلوگیری می‌نمایند. بنابراین با تقویت اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان می‌توان به آنان کمک کرد تا با غلبه بر مسایل و مشکلات آموزشی بتوانند، عملکرد تحصیلی خویش را بهبود بخشند.

مدیران آموزش و پرورش استفاده از روش تدریس تحول‌آفرین توسط معلمان را در فرآیند یاددهی-یادگیری به‌طور جدی مورد توجه قرار دهند و در این راستا برنامه‌ریزی‌های مناسبی را در قالب برگزاری کارگاه‌های منظم آموزشی برای معلمان تدارک ببینند. تا معلمان با استفاده از این روش و با تقویت و توسعه فعالیت‌های متنوع آموزشی برای فراگیران زمینه بهبود و ارتقای عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را فراهم نمایند. مدیران آموزش و پرورش با برنامه‌ریزی مطلوب و تشکیل دوره‌های آموزشی جهت افزایش اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان به تقویت و گسترش ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آنان کمک نمایند؛ تا دانش‌آموزان مهارت‌هایی مانند شوق داشتن به تحصیل، وقف تحصیل شدن و مجذوب تحصیل شدن را کسب کنند و با حمایت و تشویق مناسب و به‌جا از دانش‌آموزان مشتاق به تحصیل شرایط لازم را برای شرکت فعال و مستمر آنان در فعالیت‌های آموزشی در دوران تحصیلی فراهم نمایند تا زمینه بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان فراهم گردد.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر این بود که پرسشنامه تنها ابزار گردآوری داده‌ها بوده است. محدودیت دیگر پژوهش استفاده از روش همبستگی بود که قادر به بررسی روابط علت و معلولی میان متغیرها نیست. هم‌چنین به دلیل حجم پایین نمونه و محدود شدن جامعه مورد مطالعه به دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر نکا، تعمیم نتایج آن به دانش‌آموزان سایر مقاطع تحصیلی باید با رعایت احتیاط انجام گیرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، مشابه این پژوهش با حجم نمونه بزرگ‌تر و در مقطع ابتدایی و متوسطه اول و شهرهای دیگر استان، با استفاده از روش تحقیق دیگر و به کمک سایر ابزارهای گردآوری داده‌ها، انجام و نتایج آن با یافته‌های این پژوهش مقایسه شود.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش، معلمان و مدیران مدارس مقطع متوسطه دوم شهر نکا تشکر و قدردانی می‌شود.

Reference

- Azizinejad B, Pourheidar R, Soltani P. (2014). Investigating the relationship between mental health and intra-university factors among health students in Urmia University of Medical Sciences. *Urmia School of Nursing and Midwifery*, 12(12): 1139-1146.
- Beauchamp MR, Barling J, Li Z, Morton KL, Keith SE, Zumbo BD. (2010). Development and Psychometric Properties of the Transformational Teaching Questionnaire. *Journal of Health Psychology*, 15(8): 1123-1134.
- Bélanger C, Ratelle CF. (2021). Passion in University: The Role of the Dualistic Model of Passion in Explaining Students' Academic Functioning. *Journal of Happiness Studies* 22(5): DOI: 10.1007/s10902-020-00304-x.
- Cohen J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. Lawrence Erlbaum associates, Inc, Hillsdale.
- Davari A, Rezazadeh A. (2014). *Structural equation modeling with PLS*. Tehran: Jahad Daneshgahi.
- Dortaj F. (2004). Investigating the effect of process and product mental simulation on improving students' academic performance, construction and validation of academic performance test. PhD Thesis, Educational Psychology. Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabatabaei University, Tehran.
- Fornell C, Larcker D. (1981). Structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1): 39-50.
- Ghadmpour E, Farhadi A, Naghibiravand F. (2016). Determining the relationship between academic burnout with enthusiasm and academic performance in students of Lorestan University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*, 8(2): 60-68.
- Islami m, Dortaj F, Sadipour A, Delavar A. (2018). Modeling causal academic passion based on supported academic performance, self-esteem and academic self-efficacy in graduate students of Amirkabir University of Tehran. *Cognitive Guides in Learning*, 6(10): 57-75.
- Jabbari J. (2017). The relationship between classroom management style and teacher transformational teaching with students' academic passion. Master Thesis, Mohaghegh Ardabili University, Faculty of Educational Sciences and Psychology.
- Javadielmi L, Asadzadeh H, Delavar A, Dortaj F. (2020). Modeling the structural relationships of students' academic passion based on transformational teaching, academic self-efficacy mediated by the role of academic vitality. *Cognitive Strategies in Learning*, 8(14): 1-19.
- Javadielmi L, Asadzadeh H. (2019). Modeling the structural relationships of students' academic passion based on academic help, transformational teaching, social support mediated by the role of academic vitality. *Social Psychology Research*, 10(37): 101-122.
- Khakpour A, Etemadizadeh H, Samadimobaser M. (2019). The role of transformational teaching in academic passion and knowledge sharing behavior among students of Hamadan University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*, 11(2): 22-31.
- Militaru G, Deselnicu D, Ioanid A, Simion C. (2016). Exploring the Relationship between Transformational Leadership and Student Performance. IBIMA Publishing, 9-10 November, Seville, Spain.
- Mostafa V, Falahzadeh H, Ahmadi S, Hamidi O. (2021). Modeling Structural Equations of Relationships between Attachment Styles and Self-Differentiation with Academic Performance of University Students with the Mediating Role of Health Promoting Lifestyle. *Journal of Counseling Research Iranian Counseling Association*, 20(79): 111-138.
- Nahnaee T, Mirzaian B, Abbasi G. (2020). The mediating role of learning experience in the relationship between transformational teaching methods with academic engagement in student. *Journal of Nursing and Midwifery Sciences*, 7(3): 153-158.
- Noland A, Richards K. (2014). The Relationship among Transformational Teaching and Student Motivation and Learning. *The Journal of Effective Teaching*, 14(3): 5-20.
- Pourkarimi J, Mobinrahni Y. (2018). Relationship between achievement motivation and academic burnout with the mediating role of self-efficacy of Tehran University students. *Journal of Education Strategies in Medical Sciences*, 11(1): 139-147.
- Pourtaheri F, Zandvian Naini A, Rahimi M. (2014). The relationship between metacognition and qualitative and quantitative academic performance of students. *Education and Learning Studies*, 6(2): 137-157.
- Raiszadeh K, Hafezi F. (2020). The Relationship between Academic passion and Academic Performance with the Modifying Role of Emotional Intelligence in Ahvaz Girls' High School Students. *International Conference on Jurisprudence, Law, Psychology and Educational Sciences in Iran and the Islamic World*, September 22, Karaj, Comprehensive University of Science and Technology.
- Rezaeisharif A, Ebrahimkhani M. (2018). Validation and validation of the Transformational Teaching Questionnaire among students. *School Psychology*, 7(2): 54-71.
- Samavi S, Najarpoorian S. (2019). The causal relationship between intrinsic motivation, academic conflict and academic self-regulation with academic performance through self-directed learning in high school students in Bandar Abbas. *Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 12(7): 47-68.
- Schaufeli WB, Salanova M, Gonzalez- Roma V, Baker AB. (2002). The measurement of engagement and burnout. *Journal of happiness studies*, 3(1): 71-92.
- Tahir K. (2018). Transformational Teaching: Pakistani Students' Perspectives in the English Classroom. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 30(1): 61-69.
- Trigueros R, José M AP, Isabel Mercader AP, López-Liria R, Rocamora P. (2020). The Influence of Transformational Teacher Leadership on Academic Motivation and Resilience, Burnout and Academic Performance. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17(20): 7687; doi: 10.3390/ijerph17207687.
- Wetzels M, Odekerken-Schroder G, Van Oppen C. (2009). 'Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS Quarterly*, 33(1): 177.